

Tuula Kallioniemi: *Kulkuripoika ja tuulen tyttö*.
Otava 2005.

Tilla on tuulen tyttö, vilkas ja iloinen, välillä niin elävä, että äitikin tuskastuu. Hartti on koivusaarelainen siinä missä Tillakin, mutta silti häntä kartetaan – hän on puoliksi myootti, ja useimmat koivusaarelaiset pelkäävät rajan takana asuvaa tummasilmäistä ja synkkää kansaa.

Syttyy sota. Myoottit hyökkäävät Koivusaareen ja Suomalle. Hartti on jo karannut merille, eikä tiedä mitä kotona tapahtuu. Tilla lähtee äitinsä ja sisarustensa kanssa evakkoon, isä ja isovelji ovat rintamalla. Koko maailma on sekaisin, ja ihmiset käyttäytyvät kummallisesti, varsinkin äiti. Evakossa Tillan perhettä haukutaan myooteiksi ja pettureiksi, jotka hylkäsivät kotinsa. Tilla ei ymmärrä tätä ja yrittää puolustautua vihamielisyyttä vastaan.

Ei ole vaikea päätellä, että Tuula Kallioniemen *Kulkuripoika ja Tuulen tyttö* kertoo viime sotiemme tarinan. Kansojen nimet ovat ehkä toiset, mutta myoottien "valtakunta" koskevat kuvaukset kertovat lukijalle enemmän kuin tarpeeksi, ennakkoluuloista, sodasta ja Tillan perheen evakkorekkestä puhumattakaan. Se mikä hämmentää, on sana myootti. Vaikka tarinassa on realistinen viitekehys, sana myootti tuo tarinaan ulottuvuutta, joka viittaisi (jonkin epämääräisen) fantastisen olemassaoloon. Lisäksi Koivusaari on paikka, joka vaikuttaisi olevan jonkinlainen silta kahden maailman, Suomaan ja Rämemaan välillä – tarinan tasolla myös realistisen ja fantastisen välillä: Tillan kautta kuvattuna Koivusaari vaikuttaa lähes taianomaiselta paikalta, ainakin siihen saakka, kunnes sota syttyy. Tällä tavoin myoottit ja Koivusaari tuovat tarinaan fantastista ulottuvuutta, joka häilyy jossakin kerronnan taustalla, tulematta kunnolla esille. Tämä vähän häiritsee.

Tillan henkilöahmo on koskettava. Kaikki se hämmennys, ikävä ja huoli, joka nuoren sisällä velloo, välittyy lukijalle voimakkaasti. Kulkuripojan roolinsa vuoksi Hartti jää hiukan etäisemmäksi, mutta kahden kulttuurin välissä olemisen vaikeus tulee Tillan tarinan lailla Hartin tarinasta vahvasti esille. Tilla on ehkä evakko, mutta myoottiperintönsä vuoksi Hartti on muukalainen.

Ennakkoluulojen kuvaus onnistuu hienosti. Se, että kaikki kuvataan lapsen ja nuoren näkökulmasta, tekee lukukokemuksesta voimakkaamman: Tilla ja Hartti eivät yksinkertaisesti ymmärrä, miksi ihmiset käyttäytyvät tietyllä tavalla, tai miksi asioita tapahtuu jollakin tavalla.

Kulkuripoika ja Tuulen tyttö lähentelee Tuula Kallioniemen kuudettakymmenettä teosta, kirjailijalta on pelkästään tänä vuonna ilmestynyt kolme kirjaa.

Maria Loikkanen